

UPPSALA
UNIVERSITET

UFV 2018/2251

Budgetunderlag

2020–2022

Fastställt av konsistoriet 2019-02-20

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	4
Världsledande forskning	5
Ökad rådgivning över forskningsmedel	5
Forskningsinfrastruktur	5
Strategiska forskningsområden	6
Akademiska karriärvägar	6
Nationellt centrum för kvinnofrid	6
Praktiknära forskning - samverkan skola och högskola (ULF)	6
Medlemskap i forskningssamarbeten	7
Förstklassig utbildning	8
Höjda ersättningsbelopp	8
Dimensioneringsökning	8
Psykisk ohälsa bland studenter	9
Europauniversitet	9
Säkerhet	9
Lokaler	10
Pågående lokalprojekt	10
Planerade lokalprojekt	10
Strategisk utveckling	11
Ekonomisk utveckling och disposition av myndighetskapitalet	11
Avgiftsbelagd verksamhet	12
SCAS	12
Tabell 1 Total budget	14
Tabell 2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	15
Tabell 3 Forskning och utbildning på forskarnivå	16
Tabell 4 Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit	17
Tabell 5 Lokalförsörjning	18
Tabell 6 Avgifter	19

Bilaga – Information om verksamhetsinvesteringar

Sammanfattning

Härmed lämnar Uppsala universitet sina ställningstaganden till den fortsatta utvecklingen beträffande såväl utbildningens inriktning, kvalitet och dimensionering som forskningens kvalitet och förnyelse.

Sammanfattningsvis föreslår Uppsala universitet regeringen att

- ge frågan om lärosätenas autonomi ökad prioritet,
- basanslaget för forskning och forskarutbildning ökas och att universitetets rådighet stärks genom att så långt som möjligt hålla det fritt från krav på medfinansiering,
- den femåriga förstärkningen på 8 mnkr per år; för att främja en god utveckling på Gotland, permanentas,
- utreda hur den nationella forskningsinfrastrukturen ska prioriteras, finansieras och styras på bästa sätt,
- frågan om avgiftsbemyndigande handläggs skyndsamt, så att lärosätena kan ta ut avgifter av andra aktörer vid nyttjande av forskningsinfrastruktur,
- anslagsmedel för strategiska forskningsområden fullt ut integreras i basanslaget,
- ersättningsnivåerna till framför allt NT och vård höjs så att tillgången till modern utrustning och hög utbildningskvalitet kan bibehållas,
- den tillfälliga kvalitetsförstärkningen för HSJT, undervisning och VFU permanentas,
- samtliga språkutbildningar får avräknas inom utbildningsområde Övrigt och att takbeloppet ökas i motsvarande omfattning,
- satsningen på ökade takbelopp inom ramen för ”Utbildning hela landet” byggs ut kommande år,
- klargöra att det är primärvården som i första hand ansvarar för rehabiliteringen av studenter med psykisk ohälsa, så att utbildningsanordnaren får bättre förutsättningar att arbeta med förebyggande hälsovård,
- skapa förutsättningar för att möjliggöra och stärka samverkan med utländska aktörer i samband med ansökan om att bli ett s.k. Europauniversitet.

De finansiella delarna återfinns i tabell 1–6.

Inledning

Uppsala universitet är ett internationellt orienterat forskningsuniversitet med målet att vinna och förmedla kunskap till mänsklighetens gagn och för en bättre värld genom världsledande forskning, förstklassig utbildning och väl utvecklad samverkan med näringsliv och samhälle.

Som integrerad utbildnings- och forskningsmiljö och mötesplats för kunskap, kultur och kritisk dialog har universitetet med sin ämnesmässiga bredd unika förutsättningar att utveckla nya kunskapsområden genom gränsöverskridande samarbeten.

Tre faktorer är särskilt viktiga för att universitetet på lång sikt ska kunna utveckla sin utbildning och forskning, framgångsrikt kombinera strävan efter akademisk excellens med samhällsnytta, och hävda sin ställning bland världens ledande lärosäten.

Den första har att göra med universitetens ställning i samhället. Uppsala universitet, liksom övriga svenska lärosäten, behöver stärka sin institutionella autonomi och få ökad rådighet. Högre utbildning och forskning måste – just för att maximalt kunna bidra till att möta globala utmaningar och till hållbar samhällsutveckling – bedrivas i former där forskningens frihet och mer generell akademins integritet hela tiden hävdas och respekteras. Men det handlar också om att konkreta hinder måste elimineras när det gäller universitetens möjlighet att delta i olika typer av samarbeten, nationellt och internationellt. Oberoende och starka lärosäten är en garant för hög kvalitet och utgör grundbultar i ett demokratiskt samhälle. Både Internationaliseringsutredningen och Strut adresserar frågan om ökad autonomi, men de konkreta förslagen är inte tillräckliga i det avseendet. Det är därför hög tid att aktualisera frågan och på nytt ge den ökad prioritet.

Den andra långsiktiga framgångsfaktorn är att universitetet kan öka sin egen strategiska förnyelseförmåga. Det förutsätter dels att vi får ökad rådighet över forskningsresurser dels att systemet med akademiskt ledarskap baserat på kollegiala principer och studentinflytande utvecklas och vitaliseras för att kontinuerligt kunna skapa utrymme för nya utbildnings- och forskningssatsningar. För närvarande pågår en översyn av universitetets mål och strategier. Ett nytt mål- och strategidokument ska fastställas av konsistoriet i december 2019. Även projektet Utvecklingsplan 2050 behandlar strategisk förnyelse med fokus på universitetets långsiktiga lokalförsörjning. Ytterligare ett förändringsarbete är översynen av universitetets arbetsordning. Den ska fastställas av konsistoriet under 2019.

Den tredje framgångsfaktorn handlar om universitetens trovärdighet och legitimitet i samhället. Högt ställda ambitioner när det gäller god forskningssed, etik och lika villkor är självklara och nödvändiga förutsättningar för ett framgångsrikt universitet. Vid sidan om brett och djupt kollegialt ansvarstagande när det gäller kvalitet i forskning och utbildning ska samtliga forsknings- och utbildningsmiljöer präglas av att alla medarbetare och studenter, oavsett roll eller position och i varje situation, bemöter och behandlar varandra med respekt.

Världsledande forskning

Ökad rådighet över forskningsmedel

Ett ökat basanslag är den enskilt viktigaste faktorn för att stärka universitetens rådighet. Under det senaste decenniet har det skett en snabb förskjutning i balansen mellan basanslag och externa bidrag. Sverige och dess forskningsuniversitet behöver en omställning där en större andel av de statliga forskningsmedlen fördelas direkt som basanslag. Vid en sådan omställning är det viktigt att medlen fördelas till de mest konkurrenskraftiga lärosätena, till exempel i relation till hur Vetenskapsrådets fria projektmedel fördelas idag. Det är en förutsättning för att klara det nationella målet om Sverige som ett av världens främsta forskningsländer och en ledande kunskapsnation.

Ett ökat basanslag ger universiteten förutsättningar att agera långsiktigt och strategiskt, stärka kvaliteten och därmed verka i linje med regeringens forskningspolitiska mål. Ett större basanslag stärker också möjligheterna att ta det strategiska arbetsgivaransvaret, skapa goda karriärvägar och verka för ökad jämställdhet. Det skulle även stärka den enskilda forskaren och den fria forskningen.

Samtidigt som basanslaget till lärosätena har ökat på senare tid har också kraven på vad det ska räckta till ökat. Universitetet får numera finansiera en betydande del av den nationella forskningsinfrastrukturen. Förändringar inom forskarutbildningen, nu senast minskade möjligheter till stipendiefinansiering, har lett till ökad belastning på basanslagen. Ett särskilt problem är att statliga forskningsfinansiärer under senare år ökat kraven på medfinansiering, vilket lett till att de medel som universitetet har rådighet att fritt styra över minskar trots de senaste årens förstärkningar. Basanslaget bör hållas fritt från krav på medfinansiering från statliga forskningsfinansiärer.

För Uppsala universitet behövs ett ökat basanslag även för att fortsätta satsningen på verksamheten vid Campus Gotland. Uppsala universitet tar ett stort regionalt ansvar och har efter sammanslagningen byggt ut såväl utbildning som forskning inom befintlig anslagsram. Den femåriga förstärkningen på 8 mnkr per år för att främja en god utveckling för Gotland ger ett nödvändigt bidrag till förändringsarbetet och bör permanentas.

Forskningsinfrastruktur

Uppsala universitet tar ett betydande ansvar och vill fortsätta bidra i uppbyggnaden av en nationell forskningsinfrastruktur, bl.a. för ESS, MAX IV, SNIC och SciLifeLab som kräver betydande resurser och som hela landet har nytta av. Även mindre plattformar såsom biobanker, samlingar av föremål och biologiskt material (biodiversity banks), nationella register samt resurser för beräkningar och datalagring är exempel på faciliteter som kan användas för ett brett spektrum av vetenskapliga frågeställningar. Öppet tillgängliga plattformar har också goda förutsättningar att ge utbildningen, näringslivet, ännu inte etablerade forskare och regionala forskningsmiljöer tillgång till avancerade resurser.

Uppsala universitet efterfrågar en samlad utredning om hur den nationella forskningsinfrastrukturen ska prioriteras, finansieras och styras. Vi ser många fördelar med att universiteten deltar i prioriteringen av vilken forskningsinfrastruktur som bör stödjas nationellt. Dock innebär finansieringsmodellen, där universiteten ska stå för en betydande del av finansieringen, att de i internationell jämförelse relativt små basanslagen belastas av ytterligare krav på medfinansiering. Uppsala universitet lägger årligen mellan 60 och 80 mnkr per år i medfinansiering enbart på de VR-finansierade nationella forskningsinfrastrukturerna. Därutöver tillkommer betydande resurser som läggs på andra anläggningar, där SciLifeLab är en betydande post.

Universitetet vill påminna regeringen om att frågan om avgiftsbemyndigande handläggs skyndsamt, så att lärosätena kan ta ut avgifter av andra aktörer vid nyttjande av forskningsinfrastruktur.

Strategiska forskningsområden

I propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) aviserade regeringen en satsning på strategiska forskningsområden (SFO). Uppsala universitet tilldelas årligen drygt 140 mnkr för ändamålet. Av propositionen Kunskap i samverkan (prop. 2016/17:50) framgår att regeringen även fortsättningsvis avser att i regleringsbrev för universitet och högskolor tydliggöra hur stor del av basanslaget som avser SFO:erna. Uppsala universitet avser att fortsätta utveckla dessa viktiga forskningsområden och förutsätter att anslaget för SFO:erna integreras fullt ut i universitetets basanslag utan öronmärkning i regleringsbrev i enlighet med den ursprungliga avsikten.

Akademiska karriärvägar

Universitetet fortsätter att påminna regeringen om vikten att revidera högskoleförordningen så att förenade anställningar (HF 4 kap 2 §) även omfattar meriteringsanställningar. Detta är en viktig fråga för kompetensförsörjningen inom den medicinska fakulteten.

Uppsala universitet vill uppmärksamma regeringen på utmaningar vid rekrytering till anställningar som biträdande lektor. Reglerna om omplacering i 7 § LAS begränsar i dessa fall lärosätens handlingsfrihet och riskerar att leda till att syftet med anställningen inte tillgodoses. Uppsala universitet skulle vilja ha en diskussion med Utbildningsdepartementet kring denna fråga.

Nationellt centrum för kvinnofrid

I samband med att Jämställdhetsmyndigheten inrättades 2018 flyttades anslag för vissa uppdrag från Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) till Jämställdhetsmyndigheten, trots att uppdragen rent faktiskt fortsatt utfördes av NCK. Uppsala universitet anser som tidigare påpekats att beslutet att flytta ansvaret för uppdragen var felaktigt. Genom särskilda överenskommelser överfördes under 2018 medel för dessa uppdrag från Jämställdhetsmyndigheten till NCK. Uppsala universitet hemställer att medlen nu, som tidigare, direkt från regeringen tillställs Uppsala universitet under anslag 2:4 ap 7. Kunskap och information om mäns våld mot kvinnor. Det är det bästa och mest effektiva sättet att främja forskning och akademisk utbildning och säkerställa att en nationellt och internationellt ansedd och väl fungerande akademisk verksamhet kan fortsätta.

Praktiknära forskning - samverkan skola och högskola (ULF)

Försöksverksamheten med praktiknära forskning inom skolan utprövar modeller för att säkerställa att forskningen utgår från professionens frågor. Genom att lärare deltar i kunskapsproduktionen skapas gemensamma forskningsmiljöer mellan skolhuvudman och lärosäte. Ytterst handlar det om att säkerställa förutsättningarna för Sverige som kunskapsnation både när det gäller forskningens bidrag till att utveckla skolans verksamheter- en skola byggd på vetenskaplig grund och att stärka läraryrkets attraktivitet.

En utmaning som framträder är hur mindre skolhuvudmän ska kunna få förutsättningar för mer långsiktiga satsningar. Idag lägger huvudmän ner mycket tid på att söka statsbidrag via Skolverket för tillfälliga projekt och satsningar. Detta berör även lärosätena eftersom de förväntas medverka med forskare. De regionala strukturer som nu tar form mellan huvudmän och lärosäten i nära samverkan visar att ett mer systematiskt arbete ger förutsättningar för ökad stabilitet och uthållighet.

De lärosäten som har fått regeringsuppdraget kommer i mars 2022 att inkomma till regeringen med förslag på hur regionala ULF-avtal kan utformas för att möjliggöra en långsiktigt hållbar samverkansstruktur kring forskning. För att underlätta övergången mellan försöksverksamheten och en kommande reguljär verksamhet (ett skolforskningsavtal; ULF-avtal) behöver särskilda resurser avsättas från 2022.

Medlemskap i forskningssamarbeten

Uppsala universitet har sedan tidigare bemyndigande med anledning av medlemskap i kunskaps- och innovationsplattformarna KIC InnoEnergy SE, EIT Health och EIT Raw Materials. Universitetet har även haft bemyndigande för Guild och CECAM till och med 2018. Universitetet önskar att dessa bemyndiganden kvarstår och förnyas. Två nya bemyndiganden, för ePIC och iRODS Consortium, behövs från och med 2019.

Angivna avgifter är baserade på aktuella och kända avgiftsnivåer. Flertalet av avgifterna betalas i utländsk valuta och fluktuationer i valutakursen har beaktats i prognosticerad avgift för kommande år.

Tabell 1: Översikt aktuella medlemskap forskningssamarbeten

Medlemskap	Bemyndigande status	Beräknad årlig kostnad i tkr			
		2019	2020	2021	2022
EIT Raw materials	2016-2022	1 050	1 100	1 100	1 100
EIT Healthy living	2016-2022	750	800	800	800
KIC Inno Energy SE	2017-2022	550	600	600	600
Centre Européen de Calcul Atomique et Moléculaire (CECAM)	Förnyas fr o m 2019	350	350	350	350
The Guild of European Research-Intensive Universities	Förnyas fr om 2019	500	500	500	500
ePIC	Nytt. Önskar fr o m 2019.	100	100	100	100
iRODS Consortium	Nytt. Önskar fr o m 2019.	350	350	350	350

Förstklassig utbildning

Höjda ersättningsbelopp

Det är en mycket svår uppgift för lärosätena att erbjuda utbildning av hög kvalitet i en styrmodell där prislapparna urholkas varje år. De urholkade prislapparna bedöms vid Uppsala universitet utgöra en allvarlig risk för att vi ska kunna ge en utbildning av högsta kvalitet. Enligt UKÅ:s rapport *Lärrledd tid i den svenska högskolan* (2018:15) är den lärarledda tiden låg i Sverige jämfört med andra länder. Svenska lärosäten har alltså sämre förutsättningar än i många andra länder att förse arbetsmarknaden med den kompetens som behövs. Ersättningsnivåerna måste öka och den årliga urholkningen upphöra för att Sverige långsiktigt ska stå sig i den internationella konkurrensen.

I flertalet av de tekniska och naturvetenskapliga utbildningarna, liksom inom utbildningar i vård och farmaci, ingår laborativa inslag, fältstudier och färdighetsträning. I nuläget är urholkningen av ersättningsbeloppen inom dessa utbildningsområden det allra mest besvärande. För att kunna bibehålla hög utbildningskvalitet med tillgång till adekvat utrustning föreslår Uppsala universitet en höjning av ersättningsnivåerna.

Under senare år har nödvändiga förstärkningar gjorts av ersättningsbeloppen inom utbildningsområdet humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi (HSJT). Den senaste kvalitetsförstärkningen avseende HSJT, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är dock tidsbegränsad och har aviserats endast till och med år 2020. Denna typ av tillfälliga insatser medför ryckighet och osäkerhet och hindrar det långsiktiga kvalitetsarbetet. Uppsala universitet föreslår att den senaste kvalitetsförstärkningen permanentas.

Det är positivt att universitetet numera får avräkna utbildningar med nationellt ansvar inom utbildningsområdet övrigt. Det är dock rimligt att universitetet får avräkna samtliga språkutbildningar inom detta utbildningsområde, även de som inte är kopplade till ett nationellt ansvar. Uppsala universitet ger utbildning i sammanlagt 54 språkämnen av vilka universitetet är ensam i landet om att erbjuda 26 stycken. Studentantalet varierar mellan åren och en större resurstilldelning är nödvändig för långsiktig stabilitet, varför universitetets takbelopp behöver öka samtidigt som klassificeringsändringen görs.

Dimensioneringsökning

Uppsala universitet välkomnar regeringens utbildningssatsningar i budgetpropositionen 2018. Det är positivt att satsningen ”utbildning hela landet” innebär en ökning av takbeloppet utan att vara riktad till specifika utbildningar. Det skapar goda förutsättningar för lärosätena att förnya och stärka utbildningsutbudet. Vid Uppsala universitet användes resurserna till att starta flera nya utbildningar, bland annat ingenjörsutbildningar i industriell ekonomi och medicinsk teknik, masterprogram i ryska och rysslandsstudier samt flera masterprogram inom farmaci. Det krävdes även interna omfördelningar för att kunna genomföra en så omfattande förnyelse av utbildningsutbudet.

Vid förändringar i studentvolymerna behövs långsiktiga perspektiv och uthållighet. Den strategiska utbildningsplaneringen kringskärs vid kortsiktiga förändringar i dimensionering och ryckighet i styrning. Det är angeläget att regeringen fortsätter bygga ut högskolan genom att öka takbeloppet utan att rikta satsningarna till specifika utbildningar. Det behövs för att möta efterfrågan inom ett bredare fält av utbildningar, såväl längre program som fristående kurser eller kortare program för vidareutbildning. Uppsala universitet har kapacitet att ta emot väsentligt fler studenter inom utbildningar där både studenternas efterfrågan är hög och arbetsmarknadens behov stort. Breda forskningsuniversitet som Uppsala universitet har en unik möjlighet att erbjuda forskningsanknuten

utbildning inom fält som är nyskapande och med förankring inom flera discipliner och vetenskapsområden, vilket exemplifieras av några av ovan nämnda utbildningar.

Utbyggnader av utbildningar bör åtföljas av ökade forskningsanslag för att säkra kopplingen mellan forskning och utbildning. Det är inte rimligt att lärosätena tvingas till interna omfördelningar av forskningsanslag med anledning av att regeringen ger riktade uppdrag om utbyggnader av vissa utbildningar.

Psykisk ohälsa bland studenter

Uppsala universitet vill uppmärksamma regeringen på en ökad psykisk ohälsa bland studenter. Detta har identifierats som en allvarlig risk i universitetets riskanalys. Även om en ökad psykisk ohälsa bland unga är ett samhällsproblem som inte är isolerat till studenter vid Uppsala universitet, så ser vi med stor oro på utvecklingen och vidtar åtgärder inom det ansvar som vilar på universitetet.

Studenthälsans huvudsakliga uppdrag är enligt högskoleförordningen att utöva förebyggande hälsovård. Den ökade psykiska ohälsan bland studenter har lett till en ansträngd situation där verksamheten i högre grad istället får ägna sig åt behandling, en uppgift som egentligen ligger på andra huvudmän inom region och kommun. Universitetet upplever en stor resursbrist hos de andra huvudmännen, något som försvårar studenthälsans möjligheter att klara sin huvuduppgift.

Uppsala universitet har en pågående dialog med region och kommun. Universitetet har också ökat tillgängligheten till studenthälsan, exempelvis genom mer generösa öppettider utanför terminstid samt även förstärkt stödet till internationella studenter.

Uppsala universitet vill påminna regeringen om remissvaret på delbetänkandet "Ökad trygghet för studerande som blir sjuka" där vi är mycket kritiska till förslaget om att lägga rehabiliteringsansvar för studenter på lärosätena på det sätt som föreslås av utredningen. Förslaget med en vidare utredning är nödvändig för att klargöra ansvarsförhållandena beträffande studenters rehabilitering. Att likställa studenters rehabilitering hos utbildningsanordnare med anställdas rehabilitering hos arbetsgivare är inte rimlig då relationen lärosäte-student skiljer sig mycket från relationen arbetsgivare-arbetstagare.

Europauniversitet

EU-kommissionen har utlyst medel för ett flertal insatser inom programmet Erasmus +. En ny insats i programmet är ett pilotprojekt för bildande av universitetsnätverk, s.k. Europauniversitet. Europauniversiteten förväntas leda till ökad rörlighet och främja hög kvalitet inom högre utbildning och forskning. Uppsala universitet vill lyfta vikten av att regeringen markerar sitt stöd för dessa initiativ. Flera europeiska länder, däribland Frankrike och Tyskland, ger finansiellt stöd till sina lärosäten vilket påverkar ambitionsnivån såväl i nuvarande utlysning som i framtida engagemang. Svenska lärosäten får inte hamna på efterkälken i detta avseende. Det behövs ett ekonomiskt stöd men därtill, och lika angeläget, en nära och konstruktiv dialog med utbildningsdepartementet i frågor som gäller formerna för ett fördjupat samarbete mellan de ingående lärosätena.

Säkerhet

Säkerhetsläget i världen har förändrats och nya hotbilder och utmaningar behöver ständigt hanteras. Uppsala universitet ser ett behov av mer omvärldsanalys på nationell nivå, till exempel ökad analyskraft vid utrikesdepartementet, som stöd för de organisationer inom staten som agerar på den

internationella arenan. Det osäkra läget har gjort att säkerhetskostnaderna inom universitetet har ökat märkbart. Det gäller såväl IT-säkerhet som personsäkerhet. De ökade säkerhetskostnaderna tvingar universitetet att omfördela resurser från andra verksamheter.

Säkerhetsområdet växer med ytterligare uppgifter i och med den utökade uppföljningen från ISP om exportkontroll. Även detta medför ytterligare kostnader för universitetet.

Lokaler

En redovisning av universitetets lokalkostnader ges i tabell 5. Universitetets egna investeringar i lokalprojekt ingår som delbelopp i tabell 4 och förbättringsutgifter i tabell 5. I bilagan "Information om verksamhetsinvesteringar" anges investeringar i de lokalprojekt som överstiger 20 mnkr.

Vid slutet av året 2018 uppgick den samlade lokalarean till cirka 395 000 kvm. Under året har enbart mindre förändringar skett areamässigt. Universitetet har under året bland annat lämnat tentamenslokalen i Magistern, lokaler för konstsamlingar på Uppsala slott samt ett testcenter beläget vid Uppsala Science park. Nya lokaler har tillkommit i MTC-huset inom Uppsala Science park för en institutionsövergripande forskningsenhet inom epidemiologi (EpiHubben). Vidare har institutionen för kvinnor och barns hälsa samlokaliseras i samma byggnad.

Lokalkostnadernas andel av universitetets totala kostnadsomslutning är fortsatt 11 procent.

Pågående lokalprojekt

Beslut om ut- och ombyggnad av Ångströmlaboratoriet togs i november 2017. Byggnation påbörjades under 2018 (hus 9) respektive 2019 (hus 10). Inflyttning sker succesivt under åren 2020–2022. En hemställan har tillsänts regeringen i enlighet med 8–10 §§ förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning. Den 24 maj 2018 tillstyrkte Ekonomistyrningsverket vår hemställan om ett 20-årigt hyresavtal.

Universitetsbibliotekets huvudbyggnad Carolina Rediviva är delvis stängt för renovering och ombyggnad. Det är i första hand entréplanet som bättre ska anpassas för att kunna ta emot fler studenter och besökare. Under 2019 öppnar biblioteket ånyo i sin helhet med utökade möjligheter till bra service.

Beslut om ombyggnad och renovering av Botaniska Trädgården, Trädgårdsvillan, togs i december 2018. Lokalprojektet innefattar ett utökat antal arbetsplatser och personalutrymmen. Trädgårdsvillan är i stort behov av renovering och anpassning till rådande regler avseende tillgänglighet och arbetsmiljö. Lokalprojektet planeras vara genomfört cirka 19 månader efter godkännande av Statens fastighetsverks hemställan till regeringen för beslut om investeringen. Ett underlag om att få teckna ett 20-årigt hyresavtal är under bearbetning och kommer att tillsändas Ekonomistyrningsverket under våren. Universitetets egen investering finansieras via Gustavianska stiftelsen.

Planerade lokalprojekt

Planering av renovering av Museum Gustavianum innefattar en ombyggnation för att förbättra klimat och säkerhet för att möjliggöra bättre förutsättningar för universitetets egna konstsamlingar, öka tillgängligheten till dessa och ge utrymme för mer tillfälliga utställningar. Färdigställandet är planerat till 2023.

Planering pågår av tentamens- och utbildningscentrum. Lokalerna är i första hand till för tentamensverksamhet men kan även fungera som undervisningssalar och beräknas stå färdigt 2021.

Strategisk utveckling

Under 2018 har arbetet med Utvecklingsplan 2050 intensifierats genom bildande av flera projektgrupper som var för sig bearbetar viktiga områden för att upprätta ett bra underlag för universitetets framtida lokalförsörjning. Universitetets plats i en snabbt växande stad har fått ökad aktualitet då universitetets framtida utveckling är beroende av bra expanderingsmöjligheter. Ett utkast till Utvecklingsplan 2050 kommer att tas fram under 2019 med ambition att en färdig plan kan integreras i verksamhetsplaneringen inför 2021.

Ekonomisk utveckling och disposition av myndighetskapitalet

I tabell 1 visas universitetets totala budget med utgångspunkt i ramvillkoren i budgetpropositionen för 2019. I tabellerna 2 och 3 görs en uppdelad redovisning per verksamhetsgren.

Uppsala universitet har haft en stark tillväxt de tio senaste åren. Både statsanslag och bidrags- och avgiftsintäkter har ökat. Myndighetskapitalet ökade under åren 2009-2014 med anledning av att det tar tid att starta och bygga upp nya verksamheter. För 2018 redovisar universitetet ett utfall på -61 mnkr, vilket innebär att universitetet planerligt förbrukar myndighetskapital. Underskottet 2018 är något mindre än den prognos som lämnades i budgetunderlaget 2019-2021. Det beror framför allt på att bidrags- och uppdragsintäkterna ökat mer än prognostiserat. I stora drag följer universitetet sin plan att förbruka delar av myndighetskapitalet fram till 2022.

Konsistoriet har fastställt ett regelverk som styr inom vilka intervall myndighetskapitalet ska ligga vid universitetet som helhet, vetenskapsområden, fakulteter och institutioner. Myndighetskapital som på vetenskapsområdena överstiger tillåten gräns återförs till hälften till rektor efter varje bokslut för senare fördelning. På motsvarande sätt finns regelverk på områdes- och fakultetsnivå som reglerar institutionernas myndighetskapital med krav på återföring vid överskridande.

Det är nödvändigt för ett universitet att ha ett myndighetskapital. Det behövs för att kunna agera långsiktigt, ta ett strategiskt arbetsgivaransvar och för att kunna erbjuda trygga och attraktiva karriärvägar. Myndighetskapitalet är en stabiliserande faktor, vilket krävs i en verksamhet där planeringsförutsättningarna delvis är kortsiktiga och osäkra. Universitetets forskning finansieras till mer än hälften av tidsbegränsade projektmedel och kravet på samfinansiering har ökat de senaste åren. Myndighetskapitalet är också en säkerhet vid investeringar i nödvändig forskningsinfrastruktur, såväl större nationell infrastruktur som medelstora och mindre anläggningar.

Universitetets stabila ekonomiska ställning möjliggör satsningar de närmaste åren. Förutom fakultetsövergripande satsningar på rekrytering av doktorander, postdoktorer och gästforskare kan ett antal större forskningsprogram nämnas. I gränsytan mellan teknik och högspecialiserad vård har Medtech Science and Innovation startats i samverkan med Akademiska sjukhuset. Centre for Integrated Research on Culture and Society (CIRCUS) har inrättats, vilket är en miljö för att initiera och utveckla samarbeten kring mångvetenskaplig och problemdriven forskning med tyngdpunkt inom humaniora och samhällsvetenskap. Vidare ges stöd för att utveckla forskningsinfrastruktur, exempelvis SNIC (Swedish National Infrastructure for Computing). Andra exempel på satsningar är Upptech (Uppsala University School of Technology), Uppsala Antibiotics Center, Uppsala Immigration Lab och en satsning på barnhälsa på Gotland (ECHO-zon).

Universitetet satsar även på att utveckla den fysiska miljön. Här kan nämnas nybyggnationer såsom Ångström etapp 4, Rudbecklaboratoriet och Segerstedthuset. Det finns även planer på en allmän upprustning av studentytor och undervisningslokaler.

Uppsala universitet hade 1 119 mnkr i myndighetskapital (exklusive statskapital och resultatandelar i hel- och delägda företag) vid utgången av 2018. Under 2019 beräknas verksamheten uppvisa ett underskott om -104 mnkr och åren därefter, 2020–2022, underskott om -92, -88 respektive -83 mnkr. För att i längden upprätthålla en handlingsberedskap för förnyelse bedömer universitetet att det balanserade kapitalet bör ligga på en nivå mellan 5 och 15 procent av omsättningen inom forskning och mellan 5 och 10 procent inom utbildning.

Avgiftsbelagd verksamhet

Uppsala universitet får enligt ett särskilt bemyndigande bedriva beställd utbildning, uppdragsutbildning, utbildning av avgiftsskyldiga studenter och uppdragsforskning. För den avgiftsbelagda verksamheten gäller att full kostnadstäckning ska uppnås. Dessutom får avgifter tas ut för anmälan till högskoleprovet och inträde till den museiverksamhet som förvaltas. För dessa verksamheter gäller inte krav på full kostnadstäckning.

Utöver den avgiftsbelagda verksamheten tar universitetet även ut avgifter för exempelvis kursmaterial och resurssamordning med annan offentlig verksamhet. Dessa avgifter tas ut med stöd av ett generellt bemyndigande för myndigheter.

Förväntade intäkter och kostnader för de avgiftsbelagda verksamheterna redovisas i tabell 6. Enligt regleringsbrevet avseende universitet och högskolor ska en myndighet som har ett ackumulerat överskott som uppgår till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras. Universitetets ackumulerade överskott i de avgiftsbelagda verksamheterna uppgår till 88 mnkr vilket innebär att det för närvarande överstiger 10 procent. Det ackumulerade överskottet har i huvudsak uppkommit för ett antal år sedan. Uppföljning visar att de senaste årens prissättning generellt är på rätt nivå. Åtgärder pågår för att över tid få en bättre balans mellan avgiftsintäkter och kostnader. Överskottet inom de avgiftsbelagda verksamheterna kommer under de närmaste åren användas till utveckling av verksamheten.

SCAS

Swedish Collegium for Advanced Study (SCAS) är ett nationellt institut för avancerade studier (IAS). Verksamheten regleras i en förordning. SCAS ingår i gruppen av tio världsledande sådana institut, liksom i nätverket av 21 europeiska institut. SCAS är som nationellt institut för avancerade studier en unik organisation som ger goda förutsättningar för avancerad grundforskning i en mångdisciplinär och internationell miljö under en begränsad tid (oftast ett akademiskt år). Under 2018 var 25 universitet i 11 länder representerade vid kollegiet. Cirka 75 procent av forskarna vid kollegiet finansierades med externa forskningsmedel.

Det största av programmen är Pro Futura Scientia som stöds av Riksbankens Jubileumsfond. Det är ett femårigt program för forskare bortom det postdoktorala stadiet. Programmet utgör en viktig satsning på meritering för yngre forskartalanger och på internationalisering av svensk forskning.

SCAS bidrar i hög grad till internationaliseringen av svensk forskning och skapandet av internationella forskarnätverk. Allt sedan grundandet 1985 har den humanistiska och samhällsvetenskapliga forskningen vid SCAS bidragit till ökad förståelse av samhället – i historiskt och globalt perspektiv. SCAS bidrar numera också på ett tydligt sätt till det naturvetenskapliga forskningsfältet. Under 2017 antogs de första gästforskarna till ett omfattande naturvetenskapligt program, finansierat av Familjen Erling-Perssons Stiftelse och Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Detta signalerar en utvidgning av SCAS verksamhet och stärker även svensk forskning på områden

inom vilka Uppsala universitet är framstående. Det förväntas även leda till fakultetsövergripande forskning och nya forskningssamarbeten på hög internationell nivå.

Trots att verksamheten expanderat har statsanslaget till kollegiets verksamhet i stort varit oförändrat i 17 år. Andelen extern finansiering är nu mycket hög och 3–6 gånger större än vid de europeiska systeminstituten. Det bör ligga i statens intresse att säkerställa en andel basfinansiering i nivå med den som gäller för andra ledande IAS. Uppsala universitet har på eget initiativ omfördelat basanslag till SCAS och förstärkt verksamheten med 1 mkr från och med 2019. Det är inte rimligt att omfördela ytterligare medel från andra verksamheter varför regeringen som ett första steg bör höja anslaget till SCAS med 4 mkr från och med år 2020. Detta skulle möjliggöra den konsolidering och det avancemang som SCAS avser genomföra och därmed ge ett stärkt och tydligt bidrag till Sveriges position i det internationella forskningslandskapet.

Tabell 1 Total budget

Total budget	2018	2019	2020	2021	2022
(tkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag ¹	4 089 361	4 133 172	4 133 172	4 133 173	4 133 173
Avgifter	606 055	608 000	623 000	635 000	652 000
Bidrag	2 357 227	2 475 000	2 525 000	2 551 000	2 597 000
Finansiella intäkter	8 144	5 900	11 900	23 000	23 000
Summa intäkter	7 060 787	7 222 072	7 293 072	7 342 173	7 405 173
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	4 648 389	4 835 000	4 866 000	4 872 000	4 876 000
Lokaler	772 277	780 000	793 000	817 000	856 000
Drift/Övrigt	1 382 033	1 395 000	1 402 000	1 407 000	1 418 000
Avskrivningar	297 603	301 000	314 000	320 000	324 000
Finansiella kostnader	21 693	14 800	10 000	14 100	14 000
Summa kostnader	7 121 995	7 325 800	7 385 000	7 430 100	7 488 000
Verksamhetsutfall	-61 208	-103 728	-91 928	-87 927	-82 827
Transfereringar					
Medel som erhållits från statsbudgeten för finans av bidrag	105 594	100 000	100 000	100 000	100 000
Medel som erhållits från myndigheter för finans av bidrag	363 765	285 000	285 000	250 000	250 000
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	142 413	120 000	120 000	120 000	120 000
Lämnade bidrag	-611 772	-505 000	-505 000	-470 000	-470 000
Årets kapitalförändring / Årets resultat	-61 208	-103 728	-91 928	-87 927	-82 827
Utgående myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	1 118 281	1 014 553	922 625	834 698	751 871
Utgående oförbrukade bidrag	2 022 711	1 975 000	1 950 000	1 950 000	1 950 000

Anslagen är beräknade utifrån budgetpropositionen för 2019.

Avgifter och andra ersättningar beräknas årligen öka med ca 2 procent.

Bidragsintäkterna beräknas årligen öka med 1 procent 2019–2022.

Personalkostnaderna för 2019 beräknas öka till följd av lönerrevision, ökade pensionskostnader och verksamhetsökningar.

Personalkostnadsökningar för 2020–2022 bygger på att antalet anställda beräknas öka med ca 15 personer per år.

Lokalkostnaderna är beräknade med utgångspunkt från universitetets planerade inhyrningar.

Driftkostnaderna beräknas ligga stabilt under perioden 2020–2022.

Avskrivningarna utgår från 2018 års utfall med tillägg för planerade investeringar och ombyggnationer.

Finansiella intäkter och kostnader är beräknade utifrån nuvarande ränteläge och förväntad utveckling 2020–2022.

Myndighetskapitalet redovisas exklusive statskapital och dotterföretaget.

Tabell 2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr)	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Takbelopp ¹	1 756 305	1 778 755	1 778 755	1 778 756	1 778 756
Beräknad avräkning ² (A)	1 756 305	1 778 755	1 778 755	1 778 756	1 778 756
Särskilda åtaganden (B)	90 635	91 805	91 805	91 805	91 805
Anslag (A+B)	1 835 386	1 858 560	1 858 560	1 858 561	1 858 561
Avgifter	213 672	223 000	243 000	255 000	272 000
Bidrag	40 681	40 000	40 000	40 000	40 000
Finansiella intäkter	1 307	900	1 900	4 000	4 000
Summa intäkter³	2 091 046	2 122 460	2 143 460	2 157 561	2 174 561
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	1 376 040	1 435 000	1 452 000	1 460 000	1 464 000
Lokaler	312 117	315 000	317 000	320 000	323 000
Drift/Övrigt	334 990	335 000	337 000	340 000	350 000
Avskrivningar	49 316	50 000	51 000	51 000	51 000
Finansiella kostnader	3 151	2 200	1 500	2 100	2 000
Summa kostnader	2 075 614	2 137 200	2 158 500	2 173 100	2 190 000
Årets kapitalförändring / Årets resultat	15 432	-14 740	-15 040	-15 539	-15 439

1. Takbelopp enligt budgetpropositionen för 2019 i 2019 års prisnivå.

2. Beräknad avräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå bland annat med hänsyn till ev. utnyttjande av tidigare uppkommet anslagssparande eller överproduktion, samt ev. decemberprestationer.

3. Summering av anslag, avgifter, bidrag och finansiella intäkter.

Tabell 3 Forskning och utbildning på forskarnivå

Forskning och utbildning på forskarnivå (tkr)	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Anslag ¹	2 253 975	2 274 612	2 274 612	2 274 612	2 274 612
Avgifter	392 383	385 000	380 000	380 000	380 000
Bidrag	2 316 546	2 435 000	2 485 000	2 511 000	2 557 000
Finansiella intäkter	6 837	5 000	10 000	19 000	19 000
Summa intäkter	4 969 741	5 099 612	5 149 612	5 184 612	5 230 612
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	3 272 349	3 400 000	3 414 000	3 412 000	3 412 000
Lokaler	460 160	465 000	476 000	497 000	533 000
Drift/Övrigt	1 047 043	1 060 000	1 065 000	1 067 000	1 068 000
Avskrivningar	248 287	251 000	263 000	269 000	273 000
Finansiella kostnader	18 542	12 600	8 500	12 000	12 000
Summa kostnader	5 046 381	5 188 600	5 226 500	5 257 000	5 298 000
Årets kapitalförändring / Årets resultat	-76 640	-88 988	-76 888	-72 388	-67 388

1. Med anslag avses de medel som har anvisats myndigheten i budgetpropositionen för 2019 i 2019 års prisliv.

Tabell 4 Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit

Investeringar i anläggningstillgångar ¹ (mnkr)	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
IB lån i Riksgäldskontoret	745	766	800	790	765
Beräknad nyupplåning	204	214	184	175	239
<i>varav investeringar i immateriella anläggningstillgångar</i>	4	2	5	2	2
Beräknad amortering	-183	-180	-194	-200	-210
UB lån i Riksgäldskontoret	766	800	790	765	794
Maximalt utnyttjande av låneramen under året	766	800	790	765	794
Föreslagen låneram	830	800²	800	780	800
Beräknad ränteutgift	4	2	-2	-6	-6
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	-0,5	-0,3	0,3	0,8	0,8
Summa räntor och amorteringar	-179	-178	-196	-206	-216
Maximalt utnyttjande av räntekontokrediten under året	-	-	-	-	-
Föreslagen räntekontokredit	282	282	282	282	282

1. Enligt definition i 5 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

2 Låneramen i 2019 års regleringsbrev är 782 mnkr. Uppsala universitet avser att återkomma i särskild ordning med en begäran om höjd låneram.

Tabell 5 Lokalförsörjning

Redovisning av lokaler (mnr)	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
Area, kvm LOA (exkl. student- och gästforskarbostäder)					
- föregående års utgång	395	395	392	397	420
- ökning under året	4	0	6	23	0
- minskning under året	-4	-3	-1	0	-17
- vid årets utgång (A)	395	392	397	420	402
Förbättringsutgift på annans fastighet¹	260	249	221	195	180
- nyinvesteringar	37	19	2	5	16
- avskrivningar	29	30	30	31	31
Lokalhyra (exkl. student- och gästforskarbostäder) (B)²	686	692	706	729	764
Genomsnittlig hyra (kr/m² LOA)³	1 738	1 765	1 778	1 737	1 899
Sammanställning av lokalkostnader (exkl. student- och gästforskarbostäder)⁴ (C)	802	810	826	851	890
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)⁵	2 032	2 066	2 080	2 028	2 212
Lärosätets totala kostnader (D)	7 122	7 324	7 385	7 430	7 486
Totala externa hyresintäkter	44	44	44	44	44
Justerade totala kostnader (D2)	7 078	7 280	7 341	7 386	7 442
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader⁶	11,3%	11,1%	11,2%	11,5%	11,9%
Lokalkostnadens andel av justerade totala kostnader⁷	11,3%	11,1%	11,3%	11,5%	12,0%

1. En redovisning ska lämnas av det totala utgående beloppet enligt balansräkningens balanspost. Vidare efterfrågas två specifika särredovisningar, nyinvesteringar och avskrivningar.

2. Inklusive avtalade ersättningar vid avflyttning före viss tidpunkt, i fall då sådan beräknas ske, samt eventuella återställningskostnader vid avflyttning.

3. Beräknas som B/A.

4. Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer (REK 2014:1, 2015-10-26, dnr 14/069) om lokalkostnader vid universitet och högskolor i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna.

5. Beräknas C/A.

6. Beräknas C/D.

7. Beräknas C/D2.

Tabell 6 Avgifter

Uppdragsverksamhet (tkr)	Intäkter	Kostnader	Resultat
2018	269 897	-261 824	8 073
<i>varav tjänsteexport</i>	97 983	-86 116	11 867
2019	275 000	-277 000	-2 000
<i>varav tjänsteexport</i>	108 000	-108 000	0
2020	295 000	-297 000	-2 000
<i>varav tjänsteexport</i>	125 000	-125 000	0

Offentligrättslig verksamhet (tkr)	Intäkter till inkomsttitel ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat
2018	-	1 564	-2 744	-1 180
2019	-	1 600	-2 800	-1 200
2020	-	1 600	-2 850	-1 250

1. Intäkter som inte får disponeras.
Avgiftsintäkter enligt 4 och 15 §§ avgiftsförordningen ska inte redovisas.

Verksamhetsinvesteringar

	2019	2020	2021	2022	
(tkr)	År -1 Utfall	År 0 Prognos	År 1 Beräkn.	År 2 Beräkn.	År 3 Beräkn.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	3 696	2 000	5 000	2 000	2 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	196 548	195 000	200 000	207 000	205 000
Byggnader, mark och annan fast egendom	287				
Övriga verksamhetsinvesteringar	73 844	110 000	74 000	57 000	112 000
Summa verksamhetsinvesteringar	274 375	307 000	279 000	266 000	319 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	204 217	214 000	184 000	175 000	239 000
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	70 158	93 000	95 000	91 000	80 000
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Anslag (efter medgivande av regeringen)					
Summa finansiering	274 375	307 000	279 000	266 000	319 000

Särskild information om verksamhetsinvesteringar

			2019	2020	2021	2022
(tkr)	Totalt	Ack. utfall	År 0 Prognos	År 1 Beräkn.	År 2 Beräkn.	År 3 Beräkn.
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Carolina Rediviva. Entréplanets funktioner o omvandling	62 000	30 940	26 060	5 000		
Eng parken. Kontor o humanistisk teater. Nybyggnad	27 850	19 976	7 874			
Gamla torget, statsv inst och studenter. Om- och tillbyggnad	31 975	29 396	2 579			
Museum Gustavianum	16 400	448	10			15 942
Rudbecklaboratoriet. Om- och tillbyggnad	163 931	163 200	731			
Segerstedthuset, nytt förvaltningshus. Nybyggnad	88 800	71 497	17 303			
Universitetshuset, underhåll och komplettering	147 592	146 120	1 472			
Ångströmlab etapp 4. Nybyggnad	168 500	7 767	10 733	25 000	25 000	100 000
Summa utgifter för investeringar	707 048	469 344	66 762	30 000	25 000	115 942
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	643 563	422 055	59 766	29 000	25 000	107 742
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	63 485	47 289	6 996	1 000	0	8 200
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)						
Anslag						
Summa finansiering	707 048	469 344	66 762	30 000	25 000	115 942
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.						
Maskiner och inventarier	521 755	301 309	65 446	30 000	25 000	100 000
Fastigheter och mark						
Övriga verksamhetsinvesteringar	185 293	168 035	1 316	0	0	15 942
Summa investeringar i anläggningstillgångar	707 048	469 344	66 762	30 000	25 000	115 942

Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

	2019	2020	2021	2022	
(tkr)	År -1 Utfall	År 0 Prognos	År 1 Beräkn.	År 2 Beräkn.	År 3 Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	745 000				
Nyupplåning (+)	204 217	214 000	184 000	175 000	239 000
Amorteringar (-)	-182 887	-180 000	-194 000	-200 000	-210 000
UB lån i Riksgäldskontoret	766 330	800 330	790 330	765 330	794 330
Beslutad/föreslagen låneram	830 000	782 000	800 000	780 000	800 000
Ränteutgifter	3 889	1 975	-2 400	-5 800	-5 900
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Utgiftsområde 16 anslag 16 02	178 998	178 025	196 400	205 800	215 900
Övrig finansiering					